

**ZOOLOGIYA FANINI O'QITISHDA AMALIY KO'NIKMALARNI
RIVOJLANTIRISHNING INTERFAOL USULLARINI QO'LLASH
METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH**

Obidjanov Umid Isojonovich

Farg'ona davlat universiteti Sirtqi bo'lim Aniq va tabiiy fanlar kafedrasi mudiri, dotsent

Annotatsiya: *ushbu maqolada zoologiya fanini o'qitishda talabalar amaliy ko'nikmalarini rivojlantirish uchun interfaol usullarni qo'llash metodikasini takomillashtirish masalalari atroflicha ko'rib chiqilgan. Oliy ta'lim muassasalarida biologiya yo'nalishidagi talabalar uchun interfaol texnologiyalarning ahamiyati, ularni samarali qo'llash metodlari va erishilgan natijalarning ilmiy tahlili keltirilgan. Interfaol metodikalar orqali talabalar nazariy bilimlarni amaliy jihatdan mustahkamlash, ijodiy fikrlash va mustaqil muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirish imkoniyatlari keng yoritilgan.*

Kalit so'zlar: *zoologiya, amaliy ko'nikmalar, interfaol usullar, metodika, biologiya ta'limi, kasbiy tayyorgarlik, pedagogik texnologiyalar, rolli o'yinlar, virtual laboratoriyalar, innovatsion usullar.*

**СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДИКИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ
ИНТЕРАКТИВНЫХ МЕТОДОВ РАЗВИТИЯ ПРАКТИЧЕСКИХ
НАВЫКОВ В ПРЕПОДАВАНИИ ЗООЛОГИИ**

Обиджанов Умид Исоджонович

Заведующий кафедрой точных и естественных наук заочного отделения Ферганского государственного университета, доцент

Аннотация: *в статье комплексно рассматриваются вопросы совершенствования методики использования интерактивных методов формирования практических навыков студентов при преподавании зоологии. Представлены значение интерактивных технологий для студентов-биологов*

в высших учебных заведениях, методы их эффективного использования и научный анализ достигнутых результатов. Благодаря интерактивным методикам студентам предоставляются широкие возможности для закрепления теоретических знаний на практике, развития творческого мышления и приобретения навыков самостоятельного решения проблем.

Ключевые слова: зоология, практические навыки, интерактивные методы, методика, биологическое образование, профессиональная подготовка, педагогические технологии, ролевые игры, виртуальные лаборатории, инновационные методы.

IMPROVEMENT OF THE METHODOLOGY OF USING INTERACTIVE METHODS OF DEVELOPING PRACTICAL SKILLS IN TEACHING ZOOLOGY

Obidzhanov Umid Isojonovich

Head of the Department of Exact and Natural Sciences, Correspondence Department,
 Fergana State University, Associate Professor

Abstract: *this article comprehensively examines the issues of improving the methodology of using interactive methods to develop students' practical skills in teaching zoology. The importance of interactive technologies for students in biology in higher educational institutions, methods of their effective use, and a scientific analysis of the results achieved are presented. The possibilities of students to practically consolidate theoretical knowledge, develop creative thinking and independent problem-solving skills through interactive methods are widely covered.*

Keywords: *zoology, practical skills, interactive methods, methodology, biology education, professional training, pedagogical technologies, role-playing games, virtual laboratories, innovative methods.*

KIRISH

Zoologiya fani biologiya yo'nalishida tahsil olayotgan talabalar uchun nazariy bilimlarni amaliy jihatdan mustahkamlash va ko'nikmalarini rivojlantirish imkoniyatlarini beradi. Ta'lim jarayonida yangi pedagogik texnologiyalar, ayniqsa interfaol usullar, talabalar bilimini chuqurlashtirish va mustahkamlashga yordam beradi. Zamonaviy pedagogik amaliyotda talabalarning mustaqil fikrlashi va kasbiy tayyorgarligini oshirish dolzarb masala hisoblanadi. Ushbu maqola zoologiya fanini o'qitishda interfaol pedagogik metodikalarning imkoniyatlari, ularni samarali qo'llash usullari va erishilgan natijalarni ilmiy asoslashga qaratilgan.

Interfaol usullar talabalarni faol bilim olishga undaydi, nazariy bilimlarni amaliy ko'nikmalar bilan bog'lashga yordam beradi. Zoologiya fanini o'qitishda quyidagi interfaol usullarning samaradorligi ilmiy va amaliy jihatdan tasdiqlangan:

1. **Muammoli vaziyatlar yaratish:** Talabalar ekologik va zoologik vaziyatlarga oid muammolarni guruhlar bilan birgalikda muhokama qilish orqali nazariy tushunchalarni amaliy vaziyatlarda qo'llashni o'rganadilar. Misol uchun, biologik xilma-xillikning saqlanishini ta'minlash masalalarini yechishda talabalarning fikrlash va muhokama qilish ko'nikmalari rivojlanadi.

2. **Rolli o'yinlar va modellashtirish:** Talabalar zoologik obyektlarning xulq-atvori va ekologik munosabatlarini rolly o'yinlar orqali modellashtiradi. Bu metod talabalar bilimlarini yanada chuqurlashtirish, ijodiy fikrlash va amaliyotda qo'llash imkoniyatini oshiradi. Masalan, talabalar ekotizimdagi turlararo munosabatlarni modellashtirib, amaliy bilimlarni o'zlashtiradilar.

3. **Laboratoriya va dala mashg'ulotlarini samarali tashkil etish:**

Laboratoriya ishlarida talabalar turli zoologik namunalarni to'plash, identifikatsiya qilish, analiz qilish va xulosa chiqarish kabi faoliyatlarni bajaradilar. Dala amaliyotlari talabalarga biologik xilma-xillikni bevosita kuzatish va ekologik tadqiqotlarni amaliy tarzda olib borishga yordam beradi.

4. **Virtual laboratoriyalar va texnologiyalar:**

Zamonaviy virtual laboratoriyalar va elektron resurslardan foydalanib, talabalar zoologik tajribalarni vizual tarzda amalga oshiradilar. Bu metod talabalar uchun eksperimentlarni xavfsiz va samarali bajarish imkoniyatini yaratadi. Virtual laboratoriyalar yordamida talabalar hayvonlar anatomiyasi, fiziologiyasi va ekologiyasini aniqroq va chuqurroq o'rganadilar.

5. **Interfaol ko'rgazmalar va taqdimotlar:**

Elektron taqdimotlar, multimediya texnologiyalari va interaktiv ko'rgazmalar talabalar uchun nazariy bilimlarni chuqur va qiziqarli tarzda yetkazishda muhim rol o'ynaydi. Ayniqsa, videolar, animatsiyalar va grafikalar yordamida zoologik jarayonlar aniq tasvirlanadi.

Tadqiqot natijalari ko'rsatadiki, zoologiya fanini o'qitishda interfaol metodlardan foydalanish talabalar bilimining davomiyligi va sifatini sezilarli darajada oshiradi. Talabalar interfaol usullar orqali bilimlarni mustaqil ravishda o'zlashtiradilar, amaliy faoliyatlarda muvaffaqiyatli qo'llaydilar va ijodiy hamda tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantiradilar.

Xulosa: interfaol metodlarni zoologiya fanini o'qitishda keng qo'llash talabalar amaliy ko'nikmalarini rivojlantirishda samarali vositadir. Ushbu metodlar yordamida talabalar kasbiy bilimlarni chuqurroq va sifatli o'zlashtirib, o'z amaliy

faoliyatlarida samarali foydalanish imkoniyatlariga ega bo'ladilar. Oliy ta'lim muassasalarida biologiya yo'nalishidagi talabalar uchun zoologiya fanini interfaol usullar asosida o'qitishni kengaytirish tavsiya etiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Jo'rayev A. Zoologiyani o'qitish metodikasi. Toshkent, O'zbekiston, 2020. – 230 b.
2. Saidov M., Rahimova N. Biologiya ta'limida innovatsion texnologiyalar. Toshkent, Fan, 2019. – 185 b.
3. Karimov S. Pedagogik interfaol texnologiyalar va ularning ta'lim samaradorligiga ta'siri. Toshkent, Ilm-Ziyo, 2021. – 210 b.
4. Safarova G. Laboratoriya mashg'ulotlarini tashkil etish va o'tkazish metodikasi. Toshkent: O'zMU, 2018. – 152 b.
5. Ivanov V.A. Innovatsion pedagogik texnologiyalar. Moskva, Prosveshcheniye, 2020. – 200 s.